

ODPOWIEDZIALNOŚĆ LEKARZA WETERYNARII NA UMOWIE O PRACĘ, UMOWIE-ZLECENIU Z PERSPEKTYWY UBEZPIECZENIA OC ZAWODOWEGO

14

Piotr Gnat

Broker ekspert w firmie Mentor S.A.

DRODZY LEKARZE WETERYNARII

Zapewne część z Was stoi przed wyborem przyszłego pracodawcy, a co za tym idzie, formy wykonywania zawodu. Pamiętajcie proszę, że bez względu na formę wykonywania zawodu, lekarz weterynarii ponosi odpowiedzialność finansową (materialną) za szkody wyrządzone podczas wykonywania zawodu, niezależnie od formy jego wykonywania (w ramach własnej działalności, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej).

Veterinarian liability under an employment contract, contracts of mandate from the perspective of professional third party liability insurance

The publication emphasizes the fundamental importance of conscious management of occupational risk by veterinarians. This includes a thorough understanding of the specifics of one's legal and financial liability depending on the form of employment and the selection of adequate, specialist liability insurance that ensures financial security and comfort in performing the profession.

Keywords: veterinarian, occupational risk, insurance.

Zaczniemy od tego, czym jest ubezpieczenie OC lekarza weterynarii

Ubezpieczenie OC zawodowe to ubezpieczenie, które zapewnia ochronę finansową w przypadku, gdy w wyniku wykonywania zawodu wyrządzisz szkodę osobom trzecim, np. dojdzie do sytuacji:

1. Błędne leczenia zwierzęcia i rozstroju jego zdrowia np. pozostawienie ciała obcego po zabiegu (np. gazika w ciele psa),
2. Padnięcia zwierzęcia w wyniku popełnionego błędu np. w trakcie sondowania bydła.

Czy każde padnięcie zwierzęcia można zgłosić z polisy OC?

Usługa weterynaryjna nie jest świadczeniem gwarantującym rezultat w postaci wyleczenia zwierzęcia, lecz gwarantującym należyte i staranne leczenie przez lekarza weterynarii.

Rezultat leczenia zwierzęcia nigdy nie pozostaje pewny, ponieważ nawet pomimo w pełni prawidłowego leczenia przez lekarza weterynarii stan zdrowia zwierzęcia może nie ulec poprawie ze względu na okoliczności, na które lekarz weterynarii nie ma wpływu. Jedną z takich sytuacji są np. komplikacje pooperacyjne.

Warunki uruchomienia polisy OC

Aby roszczenie skierowane do lekarza weterynarii było zasadne, muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

1. Szkada (np. padnięcie, dodatkowe koszty, utracone korzyści),
2. Wina lekarza (błąd lub zaniechanie),
3. Związek przyczynowo-skutkowy między szkodą a winą.

Jeśli pomiędzy winą lekarza a powstałą szkodą nie da się ustalić związku przyczynowo-skutkowego, nie dojdzie do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej.

Forma wykonywania zawodu lekarza weterynarii, a ponoszona odpowiedzialność

Przed przejściem do omówienia kwestii odpowiedzialności, wyjaśnijmy najpierw pojęcie roszczenia regresowego: roszczenie regresowe to roszczenie zwrotne przysługujące ubezpieczycielowi lub pracodawcy w sytuacjach określonych przepisami prawa lub warunkami ubezpieczeń. Na ich podstawie towarzystwo ubezpieczeń lub zatrudniający podmiot ma prawo zwrócić się do lekarza weterynarii będącego sprawcą szkody o zwrot

odszkodowania czy zadośćuczynienia wypłaconego poszkodowanemu.

Odpowiedzialność lekarza weterynarii zatrudnionego na podstawie umowy o pracę

Lekarz weterynarii, który wykonuje zawód w zakładzie leczniczym dla zwierząt na podstawie umowy o pracę, podlega, co do zasady, ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej tego zakładu. Pracownik nie jest więc narażony na dochodzenie wobec niego roszczeń bezpośrednio przez poszkodowanego. W przypadku szkody nieumyślnej, pracodawca (który naprawił ww. szkodę) może jednak dochodzić od pracownika będącego sprawcą szkody kwoty wypłaconej poszkodowanemu tytułem odszkodowania (regresu).

„Art. 120 Kodeks pracy

§ 1. W razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej, zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca.”

Wysokość takiego żądania jest jednak ograniczona do wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia tego pracownika. Pracownik jest zobowiązany do naprawienia szkody w pełnej wysokości wyłącznie wtedy, jeśli wyrządzi szkodę z winy umyślnej. W przypadku sporu w cywilnym postępowaniu sądowym pozwanym będzie zawsze pracodawca, który zobowiązany jest do naprawienia szkody.

„Art. 119 Kodeks pracy

Odszkodowanie ustala się w wysokości wyrządzonej szkody, jednak nie może ono przewyższać kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody.”

Co warto wiedzieć wybierając umowę o pracę?

1. Ponosisz odpowiedzialność pracowniczą – względem pracodawcy, a nie samego poszkodowanego np. właściciela zwierzęcia.
2. Właściciel zwierzęcia powinien kierować swoje roszczenia wyłącznie

do twojego pracodawcy, a nie bezpośrednio do Ciebie.

3. Jeśli pracodawca pokryje szkodę, może następnie dochodzić zwrotu kosztów od Ciebie jako swojego pracownika, ale tylko do wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia.

Odpowiedzialność lekarza weterynarii zatrudnionego na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. umowa-zlecenie)

Odmierna sytuacja ma miejsce w przypadku osób wykonujących zawód lekarza weterynarii w oparciu o umowę-zlecenie, umowę o dzieło lub inną umowę cywilnoprawną.

Zatrudniony (działający) na takiej podstawie lekarz nie jest chroniony przepisami prawa pracy. W efekcie odpowiada on za wyrządzone szkody solidarnie z zakładem leczniczym dla zwierząt, dla którego pracuje.

Oznacza to, że każdy z podmiotów odpowiedzialnych solidarnie będzie ponosić odpowiedzialność stosownie do stopnia winy (nawet do pełnej wartości szkody). W procesie cywilnym, obok zakładu leczniczego dla zwierząt, uczestniczyć może zatem także jego współpracownik, będący podwykonawcą.

Należy mieć jednak na uwadze, że to do poszkodowanego należy ostateczna decyzja do kogo skieruje on swoje roszczenie. Co więcej, wypłata odszkodowania przez zakład leczniczy nie zwalnia lekarza weterynarii z odpowiedzialności materialnej za ww. szkodę. Ten pierwszy będzie mógł bowiem wystąpić do lekarza o zwrot wypłaconej kwoty do jej pełnej wysokości (a dokładnie: w zakresie w pełni adekwatnym do stopnia przyczynienia się przez lekarza weterynarii do powstania szkody wyrządzonej poszkodowanemu).

Należy także pamiętać, że obok zakładu leczniczego dla zwierząt z roszczeniem zwrotnym wobec lekarza weterynarii (sprawcy szkody) może wystąpić także ubezpieczyciel OC wspomnianego zakładu, jeżeli polisa ubezpieczenia OC ww. ZLZ obejmuje szkody wyrządzone przez jego podwykonawców, ale z uprawnieniem zakładu ubezpieczeń do dochodzenia regresu od sprawcy szkody.

Co warto wiedzieć wybierając taką formę współpracy

1. W tej formule odpowiadasz solidarnie za wyrządzone szkody – nawet do pełnej wysokości szkody (nie chroni Cię kodeks pracy i ograniczenie kwotowe jak dla pracownika na umowie o pracę).

2. W przeciwieństwie do umowy o pracę, właściciel zwierzęcia może skierować roszczenie bezpośrednio do Ciebie, z pominięciem zakładu leczniczego dla zwierząt.
3. Nie ma czegoś takiego jak obowiązkowe ubezpieczenie OC lekarza weterynarii, ale taki obowiązek może wynikać z umowy, w tym w ramach zapisów może być wymóg konkretnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia OC – tutaj rodzi się wiele niedopowiedzeń i szukanie produktu o nazwie „obowiązkowe ubezpieczenie OC lekarza weterynarii”. Nie ma takiego produktu.

Co ciekawe, zakład leczniczy dla zwierząt w ramach własnej polisy OC, może objąć szkody wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu ze strony ubezpieczyciela, ale to może wiązać się ze wzrostem składki za ubezpieczenie OC zakładu leczniczego dla zwierząt i dlatego nie zawsze taka opcja jest wybierana.

Czy istnieje obowiązkowe ubezpieczenie OC lekarza weterynarii?

W przypadku niektórych zawodów, takich jak lekarze, fizjoterapeuci, diagnosty laboratoryjni, pielęgniarki i położne ustawodawca wymaga posiadania ubezpieczenia OC w pewnych sytuacjach.

Obecnie w przypadku lekarzy weterynarii nie istnieje prawny wymóg posiadania ubezpieczenia OC. Oferowane są ubezpieczenia dobrowolne, lecz nie są one obowiązkowe w rozumieniu prawa.

Nie mniej, zdarzyć się może (zwłaszcza w przypadku umów zlecenia), że zakład leczniczy dla zwierząt w ramach umowy wymaga od lekarza weterynarii stosownego ubezpieczenia OC – np. z konkretną sumą gwarancyjną.

Wówczas zleceniodawca może nałożyć na lekarza weterynarii obowiązek posiadania ubezpieczenia OC. Nie jest to natomiast obowiązkowe ubezpieczenie OC wymagane przepisami prawa,

a wyłącznie wymóg wynikający z umowy pomiędzy stronami.

Jakie są najczęstsze błędy przy zawieraniu polis przez lekarzy weterynarii oraz właścicieli zakładów leczniczych dla zwierząt?

Jednym z najczęstszych błędów właścicieli zakładów leczniczych dla zwierząt, jest bazowanie wyłącznie na ubezpieczeniu OC działalności z podaniem PKD, bez rozszerzenia o szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności zawodowych.

Może to być bardzo kosztowny błąd, ponieważ wiele zakładów ubezpieczeń w ramach OC działalności ma wyłączenie dot. wykonywania zawodu – często jasno wskazują lekarza weterynarii.

Co to oznacza?

W dużym skrócie, jeśli w trakcie wykonywania czynności zawodowych dojdzie do wyrządzenia szkody osobie trzeciej np.

padnięcia zwierzęcia, wówczas ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania z tego tytułu.

Przed czym chroni mnie OC działalności?

OC działalności obejmuje szkody związane z prowadzoną działalnością lub posiadanymi rzeczami – dla przykładu, jeśli prowadzicie własną placówkę, która jest na piętrze i zalejecie lokal pod wami. Inną sytuacją jest np. poślizgnięcie się klienta na posadzce, która jest mokra z Waszej winy.

Jak się przed tym bronić?

Wykupcie nie tylko OC działalności, ale również OC zawodowe, które będzie obejmować szkody wyrządzone w związku z wykonywanym przez Was zawodem / czynnościami zawodowymi.

Dlatego, jeśli jesteście właścicielami zakładu leczniczego dla zwierząt, zadбай o to, aby posiadać nie tylko ubezpieczenie OC

działalności, ale również OC zawodowe, bądź rozszerzyć zakres OC działalności o szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii – jako klauzula lub potwierdzenie ze strony pośrednika ubezpieczeniowego.

W przypadku lekarzy weterynarii, częstym błędem jest zawarcie ubezpieczenia OC na bazie ubezpieczenia OC dla lekarza / lekarza dentystry – jakby nie patrząc, dalej lekarzy, ale tych ludzkich.

W przypadku lekarzy / lekarzy dentystów ustawodawca nałożył na nich obowiązek posiadania ubezpieczenia OC w przypadku prowadzenia praktyki zawodowej. Niestety zdarza się, że lekarze weterynarii zawierają polisę właśnie na bazie obowiązkowego ubezpieczenia OC lekarza i lekarza dentystry.

Jeżeli podstawą Twojego ubezpieczenia jest Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

podmiotu wykonującego działalność leczniczą lub Ogólne Warunki Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lekarza / dobrowolne ubezpieczenie OC podmiotu wykonującego działalność leczniczą, pilnie skontaktuj się z pośrednikiem, przy udziale którego zawierana była polisa – w celu jej wyjaśnienia.

Na co zwrócić szczególną uwagę przy wyborze ubezpieczenia OC lekarza weterynarii?

Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

W przypadku ubezpieczeń OC, suma gwarancyjna to kwota do jakiej ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w przypadku zaistnienia szkody. Zdarza się, że w polisach OC ubezpieczyciel stosuje podział – suma gwarancyjna na jedno / na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

Określenie sumy gwarancyjnej na jedno zdarzenie limituje kwotę, jaką ubezpieczyciel jest w stanie jednorazowo wypłacić. Co to właściwie oznacza?

Dla uproszczenia założmy dwie polisy:

Polisa A – suma gwarancyjna 100.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

Polisa B – suma gwarancyjna 20.000 PLN na jedno i 100.000 PLN na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia

Przyjmijmy, że masz pecha i dochodzi do trzech szkód:

Szkoda A w wysokości 20.000 PLN

Szkoda B w wysokości 30.000 PLN

Szkoda C w wysokości 50.000 PLN

Jak wygląda proces likwidacji w przypadku polisy A?

1. Szkoda A w wysokości 20.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 20.000 PLN (zostaje 80.000 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)
2. Szkoda B w wysokości 30.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 30.000 PLN (zostaje 50.000 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)
3. Szkoda C w wysokości 50.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 50.000 PLN (zostaje 0 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)

Jak wygląda proces likwidacji w przypadku polisy B?

1. Szkoda A w wysokości 20.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 20.000 PLN (zostaje 80.000 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)
2. Szkoda B w wysokości 30.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 20.000 PLN (zostaje 60.000 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)
3. Szkoda C w wysokości 50.000 PLN – ubezpieczyciel wypłaca 20.000 PLN (zostaje 40.000 PLN sumy gwarancyjnej w ramach polisy)

Rażące niedbalstwo – wytrych ubezpieczycieli, na który należy uważać

Nie ma jednej definicji rażącego niedbalstwa. Każdorazowo rozpatruje się daną sytuację indywidualnie: oceniamy dany czyn w danym kontekście. Kilka prób definicji rażącego niedbalstwa, z jakimi się spotkałem:

„Przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad ostrożności. Chodzi zatem tylko o takie przypadki, gdy osoba postępuje w sposób oczywiście sprzeczny z zasadami bezpieczeństwa powszechnie znanymi i rozumianymi nawet przez osoby o niskim poziomie intelektualnym.

Jej zachowanie winno graniczyć z umyślnością – *Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 września 2016 roku I ACa 330/16*”.

„Rażące niedbalstwo to niezachowanie staranności, jakiej można wymagać od osób najmniej nawet rozgarniętych – *prof. Witold Czachórski*”.

Jakie konsekwencje może nieść ze sobą szkoda wyrządzona w wyniku rażącego niedbalstwa?

Odmowa wypłaty świadczenia przez Ubezpieczyciela.

Art. 827 par. 1 Kodeksu cywilnego

Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Jeśli rażące niedbalstwo nie jest jasno i klarownie wskazane w OWU, poproście o zapis na polisie w ramach postanowień dodatkowych lub poproście o potwierdzenie ze strony Waszego pośrednika, że zakres ten jest objęty ochroną.

Wydawanie paszportów dla zwierząt – najczęstsza luka ubezpieczeniowa

W przypadku ubezpieczeń OC zawodowych ubezpieczyciele wyróżniają:

1. Szkody osobowe – np. śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia poszkodowanej osoby trzeciej,
2. Szkody rzeczowe – zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy ruchomej albo nieruchomości,
3. Czyste straty finansowe – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową.

W przypadku szkód na zwierzętach, sam ustawodawca ma rozdwojenie jaźni. Z jednej strony zwierzę to „nie rzecz, a żywe stworzenie”, ale w razie szkody na zwierzęciu, sprawa rozpatrywana jest jako szkoda rzeczowa.

Inaczej ma się sprawa w przypadku paszportów dla zwierząt. Dlaczego?

Jeśli błędnie wystawisz paszport, właściciel zwierzęcia będzie musiał nocować na granicy w hotelu i ponosić z tego tytułu dodatkowe koszty, a w sumie nie dojdzie do żadnej szkody osobowej ani rzeczowej, zgodnie z powyższymi definicjami.

W powyższej sytuacji, mowa o czystych stratach finansowych.

Dlatego jeśli wydajesz paszporty dla zwierząt – pamiętaj o dodaniu czystych

strat finansowych (nawet z sublimitem) w ramach Twojej polisy OC lekarza weterynarii.

Gdzie szukać ubezpieczenia OC dla lekarza weterynarii?

Jeżeli chodzi o ubezpieczenia zawodowe dla osób pracujących ze zwierzętami, w tym lekarzy weterynarii, niestety okazuje się, że wielu ubezpieczycieli nie chce przedstawić oferty w tym obszarze. Dlatego, jeżeli poszukujesz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej, sprawdź czy Twoja Izba Lekarsko-Weterynaryjna nie zapewnia Członkom ubezpieczenia OC w ramach regularnie opłacanych składek członkowskich.

Inną opcją jest skontaktowanie się z pośrednikiem ubezpieczeniowym, który pomoże znaleźć odpowiednie ubezpieczenie.

Trzecią jest poszukanie w sieci – gdzie możecie znaleźć program PolisaVet, który został stworzony w odpowiedzi na obserwowany brak porównywalnych produktów na rynku oraz trudności, z jakimi spotykają się profesjonaliści w branży przy próbach uzyskania odpowiedniej ochrony ubezpieczeniowej.

Podsumowanie

Podsumowując, odpowiedzialność lekarza weterynarii to nie tylko kwestia moralna czy zawodowa, ale również prawna i finansowa. Bez względu na formę zatrudnienia – czy to etat czy umowa cywilnoprawna – warto zadbać o odpowiednią ochronę ubezpieczeniową. OC zawodowe lekarza weterynarii może być kluczowym elementem bezpieczeństwa finansowego i spokojnej pracy, chroniącym zarówno przed nieprzewidzianymi sytuacjami, jak i błędami, które mogą się przydarzyć nawet najbardziej doświadczonym specjalistom.

Pamiętajmy, że wybór odpowiedniej polisy wymaga nie tylko zrozumienia specyfiki zawodu, ale także szczegółowego przeanalizowania warunków oferowanych przez ubezpieczyciela. Profesjonalne wsparcie ze strony wyspecjalizowanego pośrednika może okazać się nieocenione. Bezpieczeństwo pracy lekarza weterynarii to bezpieczeństwo i komfort właścicieli zwierząt. ●

Jeżeli potrzebujesz pomocy w doborze odpowiedniego ubezpieczenia lub chcesz sprawdzić, czy Ty bądź Twój zakład leczniczy jesteście odpowiednio chronieni, napisz do mnie:

Piotr Gnat

e-mail: piotr.gnat@mentor.pl

<https://www.linkedin.com/in/piotrgnat/>